

Сампара Оксана Володимирівна
викладач географії
Тернопільське ВПУ
сфери послуг та туризму

ГЕОГРАФІЯ 11 КЛАС

РОЗДІЛ 1. ТОПОГРАФІЯ ТА КАРТОГРАФІЯ

ТЕМА 1.ТОПОГРАФІЯ

УРОК НА ТЕМУ: «ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТОПОГРАФІЧНИХ КАРТ, ПЛАНІВ.»

Тип уроку:
урок комплексного застосування знань,
умінь і навичок
(урок розвитку компетентностей)

Тернопіль 2022

Тема уроку: ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТОПОГРАФІЧНИХ КАРТ, ПЛАНІВ.

Мета: активізація теоретичних картографічних компетенцій, розширення практичних навичок у роботі з картографічними матеріалами; розвиток просторового мислення та уявлення, вміння використовувати інформацію за допомогою ІК технологій; формування ключових компетентностей: інформаційно-цифрових, уміння вчитися впродовж життя, екологічна грамотність і здорове життя.

Обладнання: підручники, атласи, генеральний план м. Тернополя креслярські приладдя, комп'ютери з мережею інтернет, проектор, мультимедійна презентація, компас.

Тип уроку: урок комплексного застосування знань, умінь і навичок (урок розвитку компетентностей).

Очікувані результати:

- читати топографічні карти, плани міст, схеми руху транспорту;
- характеризувати методи і засоби отримання інформації з топографічних планів;
- орієнтуватися на місцевості за допомогою онлайн ресурсів: карти, плану, схеми;
- оцінювати значення картографічних знань для життєдіяльності людини.

ХІД УРОКУ

Модулі уроку	Хронометраж уроку
<p>I. Модуль вступного повторення (7хв.) <i>Мета: визначення рівня попередньої підготовленості щодо теми.</i></p> <p><i>Слово вчителя.</i> Суспільство розвивається, його представники напрацьовують нові знання та інформацію, а сучасні технології допомагають їй опрацюванню, поширенню, використанню, моделюванню процесів, явищ тощо. Свою місію у цьому процесі виконують сучасні картографи, до речі, в термінологічному словнику появився термін «неокартографія», тобто – нео (префікс) з грецької «новий». Ми з вами мали можливість опанувати основи картографічних знань на уроках географії. Тому пропоную вам продовжити термінологічний, картографічний ланцюжок:</p> <p><i>Картографія</i> → <i>азимут</i> → <i>план</i>.....</p> <ul style="list-style-type: none"> - Які з цих названих термінів ми можемо використати при орієнтуванні?. <p>Вправа «Діамант» <i>Інструкція вправи.</i> Розкладіть терміни орієнтування на «грані-комірки» діаманту за рівнем їх важливості(додаток 1). Учні характеризують свої «діаманти»</p> <p><i>Рефлексія вправи.</i> Коли ми повертаємо діамант, то важко виокремити «яскравість» грані - усі важливі. Так і картографічні знання є взаємопов'язані та допомагають нам отримати якісні результати. До речі, вони мають особливу історичну місію. Ще в Стародавній Греції та Римі вимірювали землю, визначаючи межі між володіннями. Ці описи супроводжували схематичними кресленнями, які поступово перетворювалися у чіткі, побудовані за певними законами картографічні твори. У цей період й зароджуються такі науки, як <i>Геодезія</i> (грець. <i>geo</i> — земля і <i>дайдзо</i> — ділити на частини) означає землеподіл — тобто вивчення Землі за допомогою вимірювань на її поверхні. Одним з напрямів геодезії, який вивчає невеликі ділянки земної поверхні, приймаючи їх за пласкі, є <i>топографія</i> (в перекладі з грец. «опис місцевості»).</p>	<p>7 хв.</p>

II. Модуль вивчення нового матеріалу (15 хв.)

Мета: засвоєння нових знань та забезпечення якості вивчення нового матеріалу; встановлення зв'язків між засвоєними та новими знаннями, розвивати просторову уяву.

Звичка мандрувати картою та бачити у своїй уяві різні місця допомагає правильно побачити їх у дійсності.

Паустовський Костянтин

Тема уроку: «Практичне використання топографічних карт, планів. Читання схем руху транспорту міста Тернополя».

Слово вчителя. Перед вами план міста Тернополя, Розгляньте його уважно й укажіть як на ньому відображено особливості розбудови нашого міста?(Учні відповідають)

Як ви побачили, що найактивніші учасники отримують за відповідь кольорові стікери, які Вкінці уроку ви їх підрахуєте та обмінюєте на оцінку.

- Чия професійна діяльність пов'язана з використанням топографічних карт та планів? Як саме їх використовують?

Учень 1 . Топографічні карти мають широке застосування. їх використовують для вирішення багатьох господарських завдань. Не обійтись без точних карт й у будівництві; під час зведення будинків, прокладання наземних доріг і ліній метрополітену, спорудження мостів. У разі освоєння нових земель, пошуків корисних копалин, складання прогнозу погоди основним засобом у роботі є великомасштабна карта.

Учень 2. За картами прокладають напрямки руху транспорту на суходолі, у повітрі, морі.

Учень 3. Топографічна карта є важливим засобом наукового пізнання. Її використовують у туристичних подорожах і наукових експедиціях. За допомогою топокарти можна оцінити географічне положення, лінійні розміри та площі об'єктів, виміряти відстані між ними, визначити абсолютні висоти точок і перевищення між ними, обчислити ухил схилів.

15 хв.

Учень 4. За допомогою топографічних карт складають різноманітні тематичні карти. В географії існує особливий картографічний метод пізнання довкілля.

Учень 5. Без детального вивчення місцевості також не обходяться у військовій справі. За допомогою високоточних карт визначають положення різноманітних природних, господарських, військових об'єктів, прокладають напрями руху військової техніки.

Слово вчителя. Нарешті, топографічні карти використовують у навчанні як досконалий засіб, у якому зібрано чимало географічної інформації.

Вправа «Навігатор ідей»

Інструкція. Поміркуйте, що допоможе вам швидше знайти дорогу до музею, театру, бібліотеки або визначити потрібну зупинку, коли ви перебуваєте в транспорті?

Рефлексія. У світі сучасних технологій ми часто використовуємо онлайн-сервіси, які забезпечують підвищений рівень комфорту і безпеки та покращене інформування у поїздках. Ви можете використовувати додаток Карти Google, щоб отримувати покрокову навігацію до потрібних вам місць. Карти відстежують інформацію про дорожній рух у реальному часі та пропонують найкращий маршрут.

Слово вчителя. Сьогодні ми з вами ознайомимося з онлайн сервісами, на яких ми опрацюємо топографічні плани та навчимося прокладати схеми руху за маршрутами міського транспорту м. Тернополя.

Вправа «Мандрівники»

Інструкція. Для виконання вправи необхідно попрацювати в командах. Об'єднатися в групи можна відповідно розрахунку - від 1 до 4. Команда 1.«Тернополяни», «Гості міста», «Іноземні студенти», «Туристи». Команда визначають лідера , який отримує завдання. Завдання публікуються в Classroom.

Команда 1. «Тернополяни»

Завдання: використовуючи «Мета» мапи України, знайти місто Тернопіль та опрацювати рекомендації щодо навігації.

<https://map.meta.ua/ua/ternopol/#zoom=14&lat=49.54848&lon=25.59802&base=B00>

Команда 2. «Гості міста»

Завдання: ознайомитися за посиланням із мобільним додатком <http://detransport.com.ua> , який відображає рух транспорту у реальному часі у м.Тернополі.

Команда 3. «Іноземні студенти»

Завдання : ознайомитися за посиланням із послугами мобільного додатку EasyWay , що допомагає зорієнтуватись у незнайомому місті та підказати, який громадський транспорт обрати для свого пересування.

<https://www.eway.in.ua/ua/cities/ternopil/compile/393/49.541147:25.578764/49.546193:25.606043/1>

Команда 4. «Туристи»

Завдання: ознайомитися за посиланням із послугами картографічного сервісу Visicom Maps - сервісом детальних карт України та інших країн з каталогом підприємств, компаній і цікавих місць (для даної карти можна включати функції щодо туристичних потреб: їжа, медицина, дозвілля, послуги).

<https://maps.visicom.ua/c/25.60106,49.54981,16/f/ADR3KDYJOX6G8WV5W7/r/u8f1yetg8c,u8f1ysczj9?lang=ukД>

Вправа «Світове кафе»

Інструкція. Щоб ознайомити учнів з усіма онлайн сервісами, один представник з групи переходить до іншої та допомагає учасникам працювати на платформі, яку опрацював.

III. Модуль практики (12 хв.)

Переходимо за посиланнями в клас рум, працюємо на платформі

<http://detransport.com.ua>

Завдання:

1. Прокладіть найшвидший маршрут від ДПТНЗ «ТВПУ сфери послуг та туризму» до:
Група 1. а) обласної державної адміністрації;
Група 2. б) залізничного вокзалу;
Група 3. в) автовокзалу;
Група 4. г) ТНПУ ім. В.Гнатюка.
2. Використовуючи схему руху транспорту, укажіть якими видами транспорту можна дістатися до відповідних об'єктів;
3. Вияви найбільш напружені за кількістю маршрутів вулиці населеного пункту та поясни причини й наслідки такого скупчення транспорту.
4. Укажіть , який ресурс ви би порадили для гостей міста та туристів? Чому?
5. Скориставшись онлайн-схемою руху транспорту Тернополя, поясніть, як може використати його інформацію пересічний мешканець міста.

IV. Модуль психологічного супроводу (2хв.)

Фізкультхвилина «Вправа для очей»

https://www.youtube.com/watch?v=u_fLRqqJ59E

12 хв.

2 хв.

V. Модуль спостереження і діагностики (3 хв.)

Виконуємо тестові завдання за посиланням

<http://merkator.org.ua/testy/plany-mist-skhemy-rukhu-transportu/>

3 хв.

VI. Модуль домашньої роботи (1хв)

Опрацювати параграф 4, виконати тестові завдання в Гугл формах.

1 хв.

VII. Модуль рефлексії (5хв)

Бесіда

Наскільки корисним був для вас вивчений матеріал?

Ви часто використовуєте міський транспорт, тому є експертами його функціонування.

Які напрямки розвитку, удосконалення транспортної мережі міста ви вбачаєте?

Зайти за посиланням у jambord

<https://jamboard.google.com/d/1YyLqSXonyCe1M3-LhEQBuo8iAzlrT07bdC38mUv7iEw/edit?usp=sharing>

5 хв